

Retriverių kvalifikacinio testo (NOU) taisyklės

1. Tikslas

RKT tikslas yra atrinkti šunis gebančius būti medžiotojo pagalbininkais, turinčius geriausią temperamentą, atmintį, gerus žymėjimo įgūdžius, puikią uoslę ir norą bei gebėjimą dirbti tiek savarankiškai, tiek pagal vedlio komandas. Yra vertinamos įgimtos retriverio, kaip medžioklinio šuns savybės.

2. Vertinamos savybės

Socialus elgesys Retriveris yra ramus ir draugiškas tiek su žmonėmis, tiek su kitais šunimis, drąsus ir energingas medžioklės pagalbininkas.

Medžioklinė aistra Šuo dirba noriai ir savarankiškai.

Reakcija į šūvį Į šūvį šuo reaguoja ramiai, dėmesingai ir neskleisdamas garsų (inkštimas, lojimas ir pan.).

Paieška Šuo paiešką atlieka savarankiškai, efektyviai, vikriai ir noriai, kol suranda ir atneša vedliui sumedžiotą paukštį, žvėrelį arba yra pakviečiamas sugrįžti.

Paukščio ėmimas Šuo, suradęs paukštį ar žvėrelį ima jį nedvejodamas, savarankiškai be vedlio paskatinimo.

Laikymas Šuo sumedžiotą paukštį/žvėrelį laiko švelniai, bet tvirtai, jo nepažeisdamas.

Atnešimas Šuo sumedžiotą paukštį/žvėrelį vikriai ir greitai atneša vedliui. Pageidautina, kad sumedžiotas gyvūnas būtų atiduodamas vedliui į rankas.

Darbas vandenyje Retriveris noriai dirba vandenyje.

Bendradarbiavimas Šuo su vedliu dirba komandoje.

3. Retriverių kvalifikacinio testo (NOU) tvarka

Prieš pradėdant testą, visi vedliai supažindinami su testo nuostais. Vedliam nurodoma šunų vedžiojimo ir maudymosi zonos, kol laukiama savo eilės. Vedliai gauna pilną instruktažą prieš kiekvieną testuojamą elementą atskirai.

Stovint startinėj pozicijoje, ant šuns negali nieko, išskyrus jo pavadinimą.

Visiems šunims, dalyvaujantiems kvalifikaciniame teste, sudaromos vienodos sąlygos.

Retriverių kvalifikacinio testo metu kiekvienam dalyviui atliekami mažiausiai 3 šūviai ir šuo turi atlikti mažiausiai 6 padavimus (naudojami dviejų ar daugiau skirtingų rūšių paukščiai), tikslų padavimų kiekį nusprendžia teisėjas.

Startuojant šuo turi būti be antkaklio.

Visada tikrinami keturi pagrindiniai elementai - darbas vandenyje, darbas sausumoje, velkė ir socialus elgesys.

Šunų dalyvavimo eiliškumas nustatomas burtų keliu prieš testą.

Užduotys

Socialus elgesys

Teisėjas pasikviečia šunis su vedliais į ratą. Teisėjas trumpai paaiškina testo taisykles ir eiga. Testo pradžioje teisėjas susipažįsta su šunimis ir vedliais, stebi šuns elgesį šunų grupėje ir bendrauja su kiekvienu šuniu individualiai. Teisėjas stebi šuns elgesį viso testo metu.

Darbas vandenyje

Darbo vandenyje metu yra vertinamas šuns gebėjimas atnešti sumedžiotą vandens paukštį iš vandens.

Krantas turi būti patogus, nuožulnus, o bridimo atstumas iki gilaus vandens kuo trumpesnis. Vandens telkinys turi būti pakankamai didelis, kad šuniui nebūtų pagundos išlipti kitame krante ar parnešti paukštį sausuma.

Prieš atliekant užduotį šuo yra su pavadžiu. Šaulys gali būti krante arba valtyje tokioje pozicijoje, kad šuo galėtų matyti, iš kur šaunama ir kada metamas paukštis.

Atliekamos dvi užduotys. Pirmą kartą paukštis į vandenį metamas nuo kranto, tokiu atstumu, kad šuo negalėtų nubristi, o turėtų plaukti iki jo. Antrą kartą paukštis yra metamas iš valties ar kito kranto taip, kad šuo matytų metimą, o atstumas iki šuns būtų ne mažesnis, kaip 20 metrų. Prieš kiekvieną metimą atliekamas šūvis. Vedlys siunčia šunį atnešti paukščio tik teisėjui leidus.

Darbas sausumoje -laisva paieška

Paieškos teritorija turi būti įvairi, taip, kad šuo ne visada galėtų matyti vedlį. Penki (5) paukščiai yra paslepiami paieškos teritorijoje iki 80 m atstumu, teisėjo nurodytose vietose. Bent vienas paukštis turi būti paslėptas ne mažesniu nei 50m atstumu nuo starto pozicijos. Šuo turi nematyti kaip dėliojami paukščiai. Vedlys su šuniu, teisėjui pakvietus, ateina į starto poziciją. Vedlys pasodina šunį greta kojos, taip vadinamoje startinėje pozicijoje. Po šūvio, šeštas paukštis yra metamas į paieškos teritoriją. Šuo turi matyti metimą, bet nebūtinai tiksliai jo kritimo vietą. Jei teisėjas leidžia, metikas gali skleisti garsus, kad atkreiptų šuns dėmesį. Vedlys gali įvesti šunį į paieškos teritoriją nedideliu atstumu, kiek leidžia teisėjas, nuroydamas kryptį ir pasiūsti šunį paieškai. Tai jis gali daryti skirtingomis kryptimis, bet pats neturi eiti į paieškos teritoriją.

Metikas turi išeiti iš paieškos zonos prieš pasiunčiant šunį paieškai. Matomumo zonoje neturi būti kitų šunų. Jie turi būti pakankamai toli. Vedlys siunčia šunį dirbti tik gavus teisėjo leidimą.

Stebėdamas šuns darbą, teisėjas nusprendžia kiek paukščių turi atnešti šuo.

Velkė

Daroma maždaug 100 m triušio arba kiškio velkė natūralioje aplinkoje pievoje arba miške. Velkės darymui galima naudoti du tos pačios rūšies žvėrelius, kai vienas tempiamas, o kitas paliekamas apertavimui. Asistentas, darantis velkę, turi išeiti iš teritorijos nekirsdamas velkės. Teisėjas turi turėti galimybę stebėti šuns darbą velkėje.

Atskiros velkės daromos ne mažesniu kaip 50 metrų atstumu viena nuo kitos. Geriausia, jei kita velkė būtų daroma į kitą pusę. Atstumas tarp velkių turi būti didesnis, jei velkė daroma pievoje, atviroje erdvėje ar pučiant stipriam vėjui.

Šuo turi savarankiškai atnešti rastą žvėrelį. Šunys neturi matyti, kaip daromos velkės.

4. Naudojami paukščiai, žvėreliai

- Naudojami negyvi/iš anksto sumedžioti gyvūnai.
- Paukščiai turi būti mažiausiai dviejų skirtingų rūšių.
- Darbui vandenyje naudojami vandens paukščiai.
- Velkė yra daroma su negyvu triušiu ar kiškiu, kurio svoris yra iki 3 kg.
- Tos pačios rūšies paukščiai/žvėreliai yra naudojami visiems šunims.
- Paukščiai/žvėreliai turi būti geros būklės.
- Šaldyti paukščiai/žvėreliai turi būti pilnai atšilę.

5. Teisėjavimas

Bendri nuostatai

Teisėjai turi laikytis taisyklių ir nuostatų. Pagrindinis teisėjavimo tikslas yra atrinkti šunis atitinkančius retriverių veislės reikalavimus. Retriverių kvalifikaciniam teste (NOU) vietos neskirstomos. Šuo išlaiko testą, kai visi elementai įvertinami "įskaityta".

Testo eigoje visų pirma atliekamos užduotys vandenyje ir laisva paieška sausumoje. Po šių užduočių teisėjas žodžiu įvertina šuns darbą ir praneša ar leidžia šuniui atlikti paskutinę testo užduotį – velkę.

Visose užduotyse teisėjas gali padėti šuniui visais įmanomais būdais, kurie jam padeda nuspręsti ar šuo turi įgimtų gebėjimų.

Visas Retriverių kvalifikacinio testo (NOU) dalis vertina vienas ir tas pats teisėjas.

Vedlys, kuris demonstruoja nesportišką ar grubų elgesį su šuniu, muša, tampo ir pan. gali būti šalinamas iš testo. Vertinimas gali būti mažinamas ir už per garsų šuns valdymą.

Socialinis elgesys

Retriveriai yra draugiški ir tolerantiški kitiems žmonėms bei šunims. Teisėjaujant turi būti atsižvelgiama į veislės savybes, kurios nurodytos veislės standarte. Baikštūs, agresyvūs ar labai neramūs, nevaldomi šunys yra vertinami kaip netinkami ir prie kitų egzaminu užduočių atlikimo neprileidžiami.

Darbas vandenyje

Retriveriai puikiai dirba vandenyje. Jei retrieveris atsisako eiti į vandenį, nors buvo siunčiamas keletą kartų, jis gali būti šalinamas iš tolimesnio testo. Šuo gali būti siunčiamas į vandenį tol, kol teisėjas priima sprendimą nutraukti užduotį. Neįvykdęs šios užduoties, šuo gali būti neleidžiamas prie kitų užduočių.

Darbas sausumoje – laisva paieška

Retriveris dirba savarankiškai, noriai ir greitai. Lėtas darbas ir/arba nerodymas pakankamai iniciatyvos gali nulemti užduoties vykdymo nutraukimą.

Noras atnešti –paėmimas

Retriveris ima paukštį ar žvėrelį nedvejodamas tvirtu, bet švelniu pagriebimu. Vedlys ar teisėjas gali kartais padrąsinti šunį paimti paukštį (kai naudojami skirtingų rūšių paukščiai). Šuo turi atnešti visų tipų paukščius naudojamus teste. Šuo, kuris nerodo noro dirbti ar šuo, kuris atsisakė atnešti paukštį, žvėrelį gali būti šalinami iš testo.

Pagriebimas

Pageidautinas švelnus, bet tvirtas pagriebimas. Retriveris turi atnešti gyvūną /paukštį jo nesužalojęs. Voliojimas ant gyvūno/paukščio yra eliminuojanti klaida. Žaidimas su apertu yra netoleruotinas ir gali mažinti vertinimą. Teisėjas atsakingas už atnešto paukščio patikrinimą ir sprendimą, ar tai tikrai šuns kaltė dėl sužaloto paukščio, jei kiltų abejonės.

Atnešimas

Retriveris turi atnešti gyvūną/paukštį vedliui. Jeigu šuo atsisako paimti paukštį /žvėrį ar palieka jį po to kai surado, nešdamas jį numeta, ar pastoviai šlapinasi, neparneša vandens paukščio iš vandens tai užduotis laikoma neįvykdyta.

Reakcija į šūvį

Po šūvio retrieveris yra ramus, susikaupęs ir tylus. Vidutinis nerimavimas ir kaikuriu garsų rodymas yra leidžiami. Šuniui, kuris bijo šūvio (praranda koncentraciją) ar yra labai triukšmingas teisėjas gali neįskaityti testo.

Velkė

Retriveriai yra atkaklūs ir savarankiški darbe. Šuniui, pasiųstam velke, kuris pastoviai sustoja, nutraukia paiešką ar žiūri atgal į vedlį, prašydamas pagalbos, atsisako pats tęsti paiešką užduotis yra neužskaitoma. Šioje užduotyje šuns pasitikėjimas savimi, savarankiškumas ir iniciatyva yra labiausiai vertinami. Šuo kuris rado, bet neatnešė arba paliko žvėrelį pakeliui, laikomas neįvykdęs užduoties.

Komandinis darbas

Sėkmingam darbui būtina, kad šuo klausytų vedlio komandų. Šuo, kuris ignoruoja vedlį ar jo bijo, negali tęsti darbo.

Bendras įspūdis

Bendras įspūdis sudaromas, stebint šuns ir vedlio darbą visų užduočių metu. Jis turėtų būti pozityvus, tačiau neigiami elementai turi būti įvardijami. Gali būti aptariami ir bendrieji instinktai.

Diskvalifikacinės klaidos

Teisėjas turi teisę nutraukti testą ir šuo nebegauna įvertinimo „išlaikė“ dėl šių priežasčių:

- šuo nereaguoja į vedlio nurodymus arba yra visiškai nevaldomas;
- šuo atsisako dirbti;
- šuo bijo šūvio;
- šuo neatneša sumedžioto gyvūno;
- šuo nebeieško paukščio/žvėrelio arba nešdamas jį nuolat numeta;
- šuo turi „kietą“ pagriebimą, pažeidžia paukštį/žvėrelį;
- šuo voliojasi ant grobio
- šuo atsisako eiti į vandenį, atnešti paukščio iš vandens;
- šuo rodo agresiją kitiems gyvūnams arba žmonėms;
- šuo nuolat inkščia arba loja.

RKT testas gali būti nutraukiamas jeigu šuo susižeidžia ir nebegali tęsti darbo. Testo nutraukimo priežastis turi būti pažymėta šuns vertinimo protokole. Traumos atveju tai nėra diskvalifikacija.

Vertinimas

Testo įvertinimas gali būti „IŠLAIKĖ“ arba „NEIŠLAIKĖ“. Norint gauti įvertinimą „IŠLAIKĖ“, šuo turi atlikti visas testo dalis. Įvertinimas yra įrašomas į šuns vertinimo lapą ir protokolą. Testą išlaikiusiems šunims įteikiamas diplomai. Šis diplomai suteikia teisę gauti FCI darbinį sertifikatą, kuris suteikia teisę šuniui pretenduoti į tarptautinio grožio čempiono

titulą, taip pat dalyvauti eksterjero parodų darbinėje klasėje. Šiame lygyje nesuteikiami CACT ir CACIT titulai.

Sutartinis žymėjimas:

Išlaikyta „1“

Neišlaikyta „0“

Nutrauktas tastis „-“